בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

תלה"מ 35115-03-19 ש'(אסיר) נ' ו'

תיק חיצוני:

בפני **כבוד השופטת מירה רום פלאי**

תובע **א' ש' (אסיר)**
ע"י ב"כ עו"ד דניאל ברוזה

נגד

נתבעת **י' ו'**
ע"י ב"כ עו"ד זהבית מקונן - צוקרמן

פסק דין

1. שתי תביעות הוגשו בעניינה של קטינה שכיום היא בת כשלוש עשרה שנים. תביעה לקביעת הסדרי ראיה (כלשון כותרת התביעה) עורך הדין דניאל ברוזה לא יודע שכיום המונח הוא זמני שהות? מוזר. צורם. בין האב לבין הקטינה אותה הגיש האב, ותביעה לאפוטרופסות יחידה בנושא חינוך ורפואה, אותה הגישה האם. האם זהו המונח הנכון? האם הרי לא מבקשת את שלילת האפוטרופסות של האב, אלא היא בעצם מבקשת שבנושאי חינוך ובריאות היא תוכל לקבל החלטות מהותיות לבדה.

2. בדיון שנערך ביום 14.11.21 הסכימו הצדדים להצעת בית המשפט על פיה בכל עניין בו נדרשת חתימת שני ההורים, האם תפנה אל האב באמצעות ב"כ התובע בנוגע לעניין בו נדרשת חתימתו, והאב יחתום על המסמך הנדרש תוך 48 שעות ממועד פניית האם. במידה והאב יימנע מלהשיב לפנייה תוך 72 שעות, תוכל האם לחתום באופן בלעדי על המסמך הנדרש. **כל הכבוד לשופטת! פתרון נכון ויפה למקרה זה.**

3. הסכמתם קיבלה תוקף של פסק דין במועד הדיון.

תלה"מ 35115-03-19 ש'(אסיר) נ' ו'

תיק חיצוני:

4. נותרה להכרעה תביעת האב לקביעת הסדרי ראיה בינו לבין הקטינה. שכן, ב', קטינה כבת 13, מסרבת לקיים קשר עם האב.

5. התקיימו מספר דיונים. מונתה לקטינה אפוטרופוס לדין. בקבוצת הפייסבוק שלנו עלה דיון מדוע בשנה האחרונה יש כל כך הרבה מינויים של אפוטרופוס לדין. נראה שלשופטים מאוד קל למנות. גם אם מיותר. מציין זאת בלי קשר לתיק זה. מונתה עו"ס לצורך הגשת מספר תסקירים. בית המשפט אף נפגש עם הקטינה.

6. לבקשת האב נחקרה העו"ס לסדרי דין בתאריך 01.03.22 ובתום הדיון באי כוח הצדדים והאפוטרופוסה לדין סיכמו טיעוניהם.

7. המלצת העו"ס בתסקיר האחרון שהוגש היא כי הקטינה תשתלב במתווה טיפולי הדרגתי בהנחיית עו"ס נערות, וזאת לצורך הבנייה רגשית מתאימה אשר תהווה בסיס רגשי מתאים עבור הקטינה, כשהמטרה היא חידוש ושיקום הקשר שלה עם האב.

8. אף עמדת האפוטרופסה לדין תומכת בעמדה על פיה אין לכפות על הקטינה קשר כעת, אלא קודם לכן לבסס קשר טיפולי בין הקטינה לעו"ס נערות. במקביל ובנפרד האב יעבור טיפול והדרכה לצורך כתיבת מכתבים בעלי תוכן מיטיב עם הקטינה.

תמצית טענות הצדדים

9. לטענת האב, האם היא זו הגורם המשפיע על הקטינה שלא להיפגש עמו, תוך הכפשתו ושלילת מקומו כאביה, שכן לאם בן זוג חדש שמתגורר עמן בבית אחד המשמש לקטינה כאב.

10. לטענת האם, הקטינה היא זו שמסרבת לקשר עם האב הן מאחר ובמשך שנים ארוכות לא היה כל קשר בינה לבינו והן משום שהיא חוששת, זאת לאור העובדה כי הוא מרצה עונש מאסר בן 14 שנים בגין אונס שביצע בקטינה. אוי ואבוי.

11. בבואי להכריע בין רצונו של האב להתראות עם הקטינה לבין סירובה של הקטינה באמצעות אימה, לקיים קשר הורי כלשהו עם האב, ניצבת זקופה ואיתנה טובתה של הקטינה.

12. טובתה של קטינה היא מארג נרחב ומורכב של אינספור שיקולים, תיאוריות ומצבים. אין צורך לציין כי ככלל, טובתה של קטינה היא להיות בקשר הורי עם שני הוריה. אלא שמעבר לכלל ברזל זה, יש לדאוג כי הקשר יהא מיטיב לקטינה. קשר הורי בטוח, רצוף ובונה.

האם תמיד ובכל מקרה ומקרה קשר בין הורה לילד מיטיב עם הילד?

13. ניכור הורי הוא מצב בו ילד מבטא ניכור בוטה כלפי אחד מההורים, בדרך כלל כלפיי ההורה שאינו גר עמו, ומסרב ליצור או לשמור אתו על קשר. הסירוב מלווה במסע הכפשה והשמצה של הילד נגד ההורה המנוכר, כאשר לתוכן ההכפשה אין יסוד במציאות.

14. לעומת זאת, סרבנות קשר מאופיינת כמצב בו הילד מסרב להיות בקשר עם ההורה השני לאחר פירוד ממגוון של סיבות נורמליות, מציאותיות וצפויות מבחינה התפתחותית.
ראו: **Kelly & Johnston**, "The alienated child: A reformulation of parental alienation syndrome", Family court review 39 (3) 249-266, 2001

15. לצורך בחינת המאפיינים הדקים המבדילים בין מצב בו הורה יוצר ניכור של ילדה כלפי אביה באופן שגורם לה לסרב להיות בקשר עמו, לבין מצב בו הסירוב של הילדה הוא סירוב עצמאי, מבוסס על סיבות נורמליות, מציאותיות וסבירות מבחינה התפתחותית, בין השאר, בית המשפט נפגש עם הקטינה בליווי נציגה מיחידת הסיוע שליד בית המשפט בראשון לציון. כל הכבוד!!

16. דברי הקטינה חסויים, הוקלדו על מסמך וורד ומוצפנים בכספת בית המשפט. בית המשפט התרשם מקטינה עדינה, רגישה, אינטיליגנטית וחכמה. הקטינה דיברה בשפה נעימה, בטון שקט ומכבד וביטאה באופן רהוט ובוגר את עצמה.

דיון והכרעה

17. חייה הצעירים של ב' בת ה-13 היו רוויי תהפוכות, נטישות, חרדות, ועובדות קשות לעיכול, גם לאדם מבוגר, לא כל שכן, לילדה צעירה.

18. במשך שנים רבות, ועוד לפני מעצרו, ולאחר מכן, הרשעתו בעבירת מין חמורה כלפיי קטינה בת 9, האב לא היה נוכח בחייה. למעשה, אין מחלוקת כי בערך מגיל שלוש, הקשר בין האב לקטינה הוא קשר דל ביותר, עד כדי נתק מוחלט למשך תקופות ארוכות.

19. נפשה הצעירה של הקטינה נאלצה להתמודד עם החסך ב"אבא" עוד בהיותה פעוטה ונגזר עליה לגדול בבית בו האם היא זו המפרנסת, המטפלת, והמתמודדת עם כל קשיי היום יום, והיו כאלה.

20. לאחר זמן, התברר כי אותו אב נעדר, נעצר, הודה, והורשע בעבירת מין חמורה כלפיי קטינה בת 9. במרוצת השנים, האם נישאה ובן זוגה משמש לקטינה כאב, וממלא את צרכי הקטינה לקשר אבהי. הקטינה משולבת במשפחה החדשה שנוצרה באופן מיטיב עבורה.

21. כיום, כאשר הקטינה גדלה והפכה לנערה צעירה, מבקש האב לחדש את הקשר שלו עם הקטינה, בעודו מרצה עונש מאסר. מאז הגשת התביעה על ידי האב, שוב עולמה של הקטינה מטולטל, שוב היא נדרשת לחוות חוויות לא נעימות בלשון המעטה, ושוב היא נקלעת למערבולת רגשית שמאיימת על יציבותה הרגשית ושלוות נפשה.

22. רצונה של הקטינה לשמור על שגרת עולמה ושלוות חייה הוא מובן והגיוני. סירובה של הקטינה לפתוח את דלת נפשה ולהכניס סערה נוספת אליה, הוא צורך הישרדותי.

23. ניתן היה לצפות מהאב להתחשב בקטינה. מצופה היה כי האב יגלה סבלנות, ואורך רוח. יתגייס לטיפול עצמי והדרכה הורית לצורך כתיבת מכתבים אליה, ובעיקר יראה לנגד עינו את טובתה לפני רצונו.

24. ישנן פעמים בהם התעקשות של הורה על קשר עם ילדו נובעת אך ורק מתוך ראיית רצונו, תוך התעלמות ודחיית רצונה של הקטינה שלא להיות בקשר עמו, לפחות לא בשלב זה.

25. התוצאה היא כי יש לאזן בין שתי אפשרויות פחות טובות. עליי להחליט מה פחות מזיק לקטינה. להיות בנתק מאביה או לכפות עליה להיות עמו בקשר בניגוד לרצונה מאחר והקשר עמו גורם לה לקושי, אי נוחות, וחוסר בטחון.

26. שוכנעתי כי סירובה של הקטינה בשלב זה לקשר עם אביה הוא רצון עצמאי המבוסס על נסיבות מציאותיות, וצורך הישרדותי לשמור על יציבותה הרגשית. זו הפעם, על בית

תלה"מ 35115-03-19 ש'(אסיר) נ' ו'

תיק חיצוני:

המשפט לכבד את סרבנותה של הקטינה לקשר עם אביה, על פני רצונו לקיים הסדרי ראייה עמה. לפחות בשלב זה. החלטה לא קלה, אך נראה שנעשתה לאחר בדיקה מעמיקה

27. הקטינה מופנית לשיחות עם עו"ס נערות בהתאם להמלצת התסקיר.

28. לאחר שהאב ישקיע זמן בהדרכה הורית בהתאם להמלצות התסקיר, וימציא אישור על כך לידי העו"ס נערות, יוכל הוא לכתוב מכתבים לקטינה. המכתבים יועברו לקטינה על ידי העו"ס נערות והקטינה תבחר אם לקרוא אותם.

29. משהתביעה נדחתה, אני מוצאת לחייב את התובע בהוצאות הנתבעת בסך של 5,000 ₪ אשר ישולמו לה עד לתאריך 01.04.22. מעניין האם לאסיר יש כאלו סכומים.

30. משתם ההליך, התיקים ייסגרו.

31. פסק הדין מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.

ניתנה היום, ל' אדר א' תשפ"ב, 03 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.

מירה רום פלאי, שופטת